

Onderwerp

Instellen jongerenraad

Toelichting op het voorstel

Samenvatting

Met dit statenvoorstel stellen Provinciale Staten voor om de Zuid-Hollandse Jongerenraad op te richten. Jongeren willen hun stem laten horen. Zij maken zich zorgen over maatschappelijke kwesties, waarvoor de provincie aan de lat staat om met oplossingen te komen. Door het oprichten van een provinciale Jongerenraad wordt het mogelijk om het perspectief van jongeren beter en vroegtijdig te betrekken bij de besluitvorming in de Provinciale Staten. Op basis van de goede voorbeelden uit het land en het perspectief van een klankbordgroep van diverse jongeren uit verschillende hoeken van de provincie, wordt met dit initiatiefvoorstel een kader meegegeven voor deze op te richten Jongerenraad. Daarnaast wordt duidelijk wat hun rol is, welke verantwoordelijkheden de Jongerenraad heeft en welke ondersteuning (en budget) er benodigd is. Provinciale Staten roepen Gedeputeerde Staten op om in 2021 de Jongerenraad op te richten en gedurende drie jaar de benodigde ondersteuning en faciliteiten te bieden om het tot een succes te maken. In 2024 volgt de evaluatie samen met de (oud-) leden van de Jongerenraad, de Provinciale Staten en de betrokken ambtenaren om te bepalen of en hoe de Jongerenraad daarna wordt voortgezet.

Inleiding en probleemstelling

Jongeren zijn de toekomst. Deze generatie leert, werkt, reist en recreëert ook in onze provincie. Ze zien de provincie vanuit een ander perspectief. Zodoende is het van groot belang om dit perspectief te betrekken bij de besluitvorming in de Provinciale Staten. Hun frisse en nieuwe ideeën willen we niet mislopen. Met het oprichten van een Jongerenraad brengen we een groep toegewijde jongeren met interesse voor de provincie bij elkaar. Zij zullen ons ten eerste helpen om op een structurele manier ook het belang van jongeren in de besluitvorming te borgen. Daarnaast helpen zij ook betrokkenheid te ontwikkelen bij de overige jongeren uit de provincie voor de provinciale vraagstukken. Op deze manier wordt het contact en begrip tussen jongeren, PS en GS versterkt.

Achtergronden

Zoals NRC beschrijft in het artikel "Het politiek ontwakken van de scholier" (11 oktober 2019) willen jongeren hun stem laten horen. Zij maken zich zorgen over maatschappelijke kwesties, zoals de klimaatverandering. Coalitie-Y, de nieuwe jongerenbeweging, overhandigde eind september tien eisen aan Initiatiefvoorstel: Instellen van een Jongerenraad in de provincie Zuid-Holland premier Rutte die onder andere de studiedruk op jongeren moet verminderen. Het Jongerenparlement wordt genoemd als een ander voorbeeld van 'politiek ontwakken' van jongeren. Volgens de krant biedt dit initiatief een uitgelezen kans aan jongeren om hun stem te laten horen. Het oprichten van een jongerenparlement werd al genoemd in de troonrede, waarna Jongerenambassadeurs

vele spontane aanmeldingen kreeg. Op dit moment werkt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) nog aan de opzet van het nationale jongerenparlement. Veel van de maatschappelijke kwesties waar jongeren zich zorgen over maken, liggen echter bij Provinciale Staten. Denk bijvoorbeeld aan het klimaat, de energietransitie, wonen of het openbaar vervoer.

Dana Feringa is pedagoog en promoveerde binnen de sociologie met het proefschrift 'Burgerschap als ambacht. Jongerenraden in Nederland' (Delft: Eburon, 2014). Zij beschrijft hoe in navolging van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (1990) ruim 120 Nederlandse gemeenten een jongerenraad oprichtten. Er zijn dus veel voorbeelden in het land waar wij als Provincie Zuid-Holland de succesfactoren uit kunnen meenemen, maar ook van problemen kunnen we leren.

Participatie in de provincie

De provincie wil inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zo veel als mogelijk betrekken bij plannen en projecten. Zodat oplossingen voor vraagstukken goed aansluiten bij de belangen van betrokkenen. Daarover beschrijven we in de notitie De Participatievisie en – principes van de provincie (2018) het volgende: “De provincie is een democratisch instituut, niet alleen van ambtenaren of politici. We zijn ervan overtuigd dat we alleen in samenwerking Zuid-Holland Slimmer, Schoner en Sterker kunnen maken. We willen daarom een partner zijn die open staat voor vernieuwing, samenwerkt, zich dienstbaar opstelt en waar nodig haar verantwoordelijkheid neemt. Essentieel bij die samenwerking is respect voor elkaars rollen, belangen en bevoegdheden. Investeren in relaties voor de lange termijn wordt steeds belangrijker, evenals het duidelijk zijn wanneer wij vinden dat er geen ruimte is voor inbreng van anderen. Per maatschappelijke opgave bepalen we onze rol. Uit de variëteit van participatievormen ontwikkelen we daarna in samenspraak met betrokken partijen de meest passende participatiestrategie.”

Ook in het coalitieakkoord 2019-2023 wordt ook gesproken over het belang van participatie van inwoners: “We betrekken onze inwoners, organisaties en bedrijfsleven vroegtijdig bij besluitvorming. We stellen ons open en met vertrouwen op voor initiatieven vanuit de samenleving. We maken ruimte voor verschil, experimenten en maatwerk. Juist als we meer inwoners via participatie betrekken bij ons werk, is het van belang dat het politieke primaat voldoende ruimte krijgt en dat deelnemers van tevoren weten hoe hun inbreng wordt gewogen. We communiceren daarom op een begrijpelijk taalniveau met onze inwoners en maken onze genomen besluiten helder en concreet. We hechten belang aan zowel digitale als fysieke participatie. Participatie verschilt per onderwerp en rol die we als provincie hebben. De volksvertegenwoordiging blijft het laatste woord houden.”

Meerwaarde van de Jongerenraad voor Provinciale besluitvorming

Het voorliggende initiatiefvoorstel voor het oprichten van een Jongerenraad past dus bij de inzet van provincie Zuid-Holland en de coalitie om inwoners en sleutelfiguren vroegtijdig in het besluitvormingsproces te betrekken. Daarbij vormt de Jongerenraad de verbinding met de jongere generatie in onze provincie. Naast dat zij ongevraagd advies kunnen geven op basis van hun eigen initiatief, vormen zij ook een belangrijk klankbord voor nieuw beleid en voorstellen. Statenleden kunnen bij nieuwe ideeën of voorliggende besluitstukken de Jongerenraad raadplegen. Door ook het perspectief van deze jongere generatie mee te nemen in de besluitvorming zorgen we voor kwalitatief sterkere besluiten met een blik op de toekomst.

Kaders voor het functioneren van de Zuid-Hollandse Jongerenraad

Een klankbordgroep van diverse jongeren uit verschillende hoeken van de provincie heeft samen nagedacht over hoe deze jongerenraad vormgegeven kan worden. Hierbij hebben een aantal ervaringsdeskundigen input gegeven, waaronder jongeren die al ervaring hebben in gemeentelijke jongerenraden. Daarnaast is er advies ingewonnen en zijn goede voorbeelden uit het land verzameld. Samen met de klankbordgroep is er tot het volgende kader gekomen voor de jongerenraad:

- Het doel van de Jongerenraad is om jongeren te vertegenwoordigen en op te staan voor hen die moeilijk hun stem kunnen laten horen. De Jongerenraad voorziet de Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en ambtelijke organisatie van Zuid-Holland van gevraagd en ongevraagd advies. De Jongerenraad draagt bovendien bij aan de persoonlijke ontwikkeling van haar leden.
- De verantwoordelijkheid van de leden is om het jongerenperspectief bij de Provinciale Staten in beeld te brengen. Daar hoort ook bij dat zij in contact staan met hun achterban en (online) activiteiten organiseren om de achterban te betrekken.
- De Jongerenraad bestaat straks uit ongeveer 15 leden en bij grote animo kan dit groeien tot 29 leden. De leden hebben diverse achtergronden, opleidingsniveaus en interesses. Daarbij is het streven dat zo min mogelijk leden lid zijn van een politieke jongerenorganisatie. Ze zijn tussen de 14 en 23 jaar.
- Om de leden van de Jongerenraad te benoemen komt er een sollicitatieprocedure, in de vorm van een aanmeldformulier en eventueel een gesprek. Daarbij draagt een sollicitatiecommissie zorg voor de borging van de diversiteit binnen de Jongerenraad (achtergronden, leeftijden, geografische spreiding, opleidingsniveaus etc.). Hierbij hanteren zij de 'regel van derden', zodat de verhouding tussen achtergronden (jongeren met en zonder een migratieachtergrond), mannen en vrouwen, maar ook praktisch- en theoretisch opgeleiden nooit ongunstiger is dan twee op één. In de sollicitatiecommissie kan ook een klein aantal Statenleden plaatsnemen.
- De Jongerenraad komt in ieder geval 1 keer per maand samen op een vaste dag, dit bepalen de leden zelf.
- Lid van de Jongerenraad zijn is wel vrijwillig, maar niet vrijblijvend.
- De jongeren bepalen zelf met welke onderwerpen zij aan de slag gaan en stellen hun eigen agenda. Dit kunnen onderwerpen zijn die jongeren aangaan zoals huisvesting voor studenten en starters, ov-verbindingen, of bredere thema's waar zij zich voor willen inzetten zoals klimaat en energie.
- De Jongerenraad pakt haar rol op verschillende plekken in de beleidscyclus, zoals bij: agendering, nieuwe initiatieven, advies op voorliggende initiatieven in PS en bij de evaluatie van beleid. Ook doet de Jongerenraad een 'toekomstcheck' op nieuwe voorstellen. De jongeren werken nauw samen met ambtenaren. Daarbij is het uitgangspunt dat zij van elkaar leren.

De Jongerenraad heeft een belangrijke rol in de verbinding tussen Provinciale Staten en de generatie jongeren in onze provincie. Daarom nemen zij de rol van creatieve 'adviesvanger' op zich. Zij vangen op een informele manier de stem opvangen van medejongeren over verschillende onderwerpen. Dit kan via social media, maar ook door (digitale) bijeenkomsten te organiseren over onderwerpen die jongeren aangaan, zoals openbaar vervoer of de energietransitie. De Jongerenraad bepaalt zelf welke onderwerpen voor hen belangrijk of

interessant zijn. Tijdens die bijeenkomsten verzamelen de leden van de Jongerenraad als adviesvangers alle opmerkingen, tips, vragen en ideeën en vervolgens adviseren zij Provinciale Staten daarover.

Verder zijn er aan aantal benodigde middelen voor de Jongerenraad:

- Voor het dagelijkse aanspreekpunt van en voor de Jongerenraad is minimaal 0,5 fte nodig. Dit is voor een enthousiaste ambtenaar die de provinciale organisatie goed kent en passie heeft om de Jongerenraad te ondersteunen. Kerntaken daarbij zijn het begeleiden op proces, commitment en praktische zaken. Hij/zij is de verbinding tussen de Jongerenraad en ambtenaren, Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten.
- De ondersteuning voor de Jongerenraad bestaat uit budget, coaches, training en praktische zaken.
- Budget is nodig voor reiskosten van de leden, teambuildings-activiteiten, trainingen en een jaarlijks bedankje. Ook de kosten van mogelijk te organiseren activiteiten wordt hier in beginsel uit bekostigd. In totaal wordt hiervoor op jaarbasis € 15.000 gereserveerd.
- Naast de vaste ondersteuner kunnen Provinciale Statenleden de rol van coaches oppakken.
- De Jongerenraad bepaalt aan welke trainingen, zoals debattraining of brainstormtraining, zij behoefte heeft. De Jongerenraad zet haar communicatiekanalen (social media en e-mail) op om de achterban op de hoogte te houden. Daarvoor er komt ook een PZH e-mailadres voor de Jongerenraad.
- Daarnaast vergaderen zij digitaal of op het Provinciehuis, inclusief faciliteiten (drinken in de vergaderzaal en diner in de Rode Leeuw).

Reactie van Gedeputeerde Staten op het initiatiefvoorstel

In overeenstemming met artikel 143a, lid 4, van de provinciewet en artikel 62 van het Reglement van Orde is Gedeputeerde Staten in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van het initiatiefvoorstel.

Bij brief van 9 december 2020 geven GS een aantal algemene en specifieke overwegingen mee aan Provinciale Staten. De algemene overwegingen hebben betrekking op:

- het belang van participatie
- de betrokkenheid van jongeren
- democratisch burgerschap
- doelgroepenbeleid
- participatie als maatwerk

De meer specifieke overwegingen bij het initiatiefvoorstel hebben betrekking op:

- de mate van gedetailleerdheid van het initiatiefvoorstel
- de voorgestelde leeftijdscategorie van 14-23 jaar
- de rechtvaardiging dat jongeren van 18-23 jaar deel kunnen nemen aan de jongerenraad (zij kunnen immers al deelnemen aan het democratisch proces)
- de representativiteit van de jongerenraad
- de toereikendheid van formatie en budget
- de wenselijkheid en timing in tijden van Corona

Samenvattend geven Gedeputeerde Staten de volgende overwegingen mee. GS beschouwen het al dan niet instellen van een provinciale jongerenraad als een politieke keuze van Provinciale

Staten. GS geven in overweging te bezien of er via de huidige maatwerkgerichte inzet op participatie en het door het GS en PS geconstateerde belang daarvan niet voldoende is voorzien in (jongeren)participatie bij provinciale besluitvorming. Daarnaast vragen GS expliciete aandacht voor de vraag in hoeverre het inrichten van de voorgestelde adviesraad als gevolg van de leeftijdsbeperking niet te veel specifieke deelbelangen en één doelgroep zal voortrekken ten opzichte van andere. In het geval een meerderheid van de Staten toch behoefte heeft aan het instellen van een provinciale jongerenraad, dan geven GS in overweging mee om het voorliggende initiatiefvoorstel op onderdelen te wijzigen of amenderen. Deze zouden betrekking kunnen hebben op de aard, leeftijdsgrens, timing, bewegingsruimte voor nadere invulling en de mate waarin verwacht mag worden dat de raad zal optreden namens een specifieke achterban. GS zien het primair als de verantwoordelijkheid van de Staten om een eventuele jongerenraad tot een succes te maken, waarbij uitvoeringskosten ten laste komen van het PS-budget.

Behandeling van het initiatiefvoorstel in de commissie Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)

Op 20 januari 2021 heeft de commissie BMM van gedachten gewisseld over het initiatiefvoorstel over het instellen van een jongerenraad. De commissie heeft de schriftelijke reactie van Gedeputeerde Staten over het initiatiefvoorstel van 9 december 2020 daarbij betrokken.

De commissie BMM concludeert dat het initiatiefvoorstel voldoende is besproken en adviseert Provinciale Staten het als bespreekstuk te agenderen voor de Statenvergadering van 3 februari 2021.

Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelet op artikel 143a van de provinciewet en artikel 60 van het Reglement van Orde voor vergaderingen van Provinciale Staten, de Statencommissies, het Fractievoorzittersoverleg en de Agendacommissie van de provincie Zuid-Holland,

Besluiten:

1. Tot het instellen van een Jongerenraad in de Provincie Zuid-Holland, waarin jongeren gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven aan de Provinciale Staten.
2. De oprichting van deze Jongerenraad in 2021 te realiseren volgens de kaders zoals aangegeven in dit voorstel waaronder de 'regel van derden', en ten minste 3 jaar in stand te houden.
3. Minimaal 0,5 fte (indicatief schaal 11, werkgeverslasten € 46.933 en overhead € 33.069) vrij te maken voor een vaste ondersteuner van de Jongerenraad en een budget van € 15 000 per jaar te reserveren voor de Jongerenraad, waaronder de vergoeding van reiskosten van de leden en het bekostigen teambuildingsactiviteiten en trainingen. Totaal € 95.002.
4. Ten behoeve van het instellen van een jongerenraad Ambitie 1 Samenwerken aan Zuid-Holland, beleidsdoel 1.1 Beter Bestuur in de begroting 2021, 2022, 2023 te verhogen met € 95.002 ten laste van de vrije ruimte.
5. Na 1,5 jaar een tussentijdse evaluatie te organiseren en waar nodig aanpassingen voor te stellen, en na 3 jaar de doelmatigheid en vorm van de Jongerenraad te evalueren samen met de (oud-) leden van de Jongerenraad, de Provinciale Staten en de betrokken ambtenaren.

Den Haag, 3 februari 2021

Provinciale Staten van Zuid-Holland,
griffier, voorzitter,